

Asia: VN/2162/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muuttamisesta (taloyhtiölainat)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Takuusäätiö kiittää mahdollisuudesta lausua oikeusministeriölle luonnoksesta esitykseksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muuttamisesta.

Takuusäätiö on valtakunnallinen sosiaalialan järjestö, jonka yhtenä tarkoituksena on kansalaisten talousosaamista vahvistamalla ehkäistä velkaongelmien syntymistä sekä tarjota ratkaisuja ylivelkatilanteisiin joutuneille.

Takuusäätiön kannattaa esitetyjä muutoksia positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin, joilla pyritään sekä parantamaan luotonantajien mahdollisuuksia entistä kattavampaan ja luotettavampaan luonnollisen henkilön luottokelpoisuuden arviointiin, että edistämään kotitalouksien oman talouden hallintaa. Myös luotonantajalle asetettava velvollisuus tunnistaa luotonhakija ennen tietojen hakemista on tärkeä väärinkäytöksiä ehkäisevä ja kuluttajan tietosuojaa turvaava muutos.

Hallituksen esityksessä on tuotu esille asumiseen liittyvien luottojen merkittävä osuus kotitalouksien kokonaisvelkakannasta. Taloyhtiölainojen osuus näistä on noin 13 prosenttia. Erityisesti uudiskohteissa ja vanhempien taloyhtiöiden isoissa korjaushankkeissa, osakkaan osuus taloyhtiölainasta voi olla huomattava. Iso taloyhtiölaina nostaa vastiketta olennaisesti ja vaikuttaa siten osakkaan maksukykyyn.

Takuusäätiö näkee asiakastyössään, että Suomessa on useita perinteisistä luottolaitoksista poikkeavia, kalliskorkoisia luottotuotteita tarjoavia luotonantajia, joilla on korkea riskinsietokyky. Ylivelkaantuminen omaan maksukykyyn nähden on ollut ja on osin edelleen helppoa. Positiivista luottotietorekisteriä on tarve kehittää ja ylläpitää, jotta kotitalouksien taloudellista asemaa heikentävää velkaantumista saadaan vähennettyä. Samalla sen käyttökelpoisuus oman talouden seurannassa ja hallinnassa vahvistuu, mikä on yksi positiiviselle luottotietorekisterille asetetuista tavoitteista.

Koska luotonhakijan maksukyvyyn arviointi perustuu rekisterissä oleviin tietoihin, pidämme erittäin tärkeänä, että talletetut tiedot ovat mahdollisimman ajantasaisia ja oikeita. Väärät tai vanhat tiedot voivat sekä vaikeuttaa luotonsaantia tarpeettomasti että heikentää luotonantajan mahdollisuutta luotettavaan maksukyvyyn arviointiin.

Positiivinen luottotietorekisteri on ollut käytössä kohta vuoden. Takuusäätiö pitää tarpeellisena, että rekisterin käyttöönoton vaikutuksia mm. luotonsaantiin ja luottojen hinnoitteluun analysoidaan ja julkaistaan. Tällä hetkellä tieto perustuu yksittäisiltä luotonhakijoilta saatavaan tietoon, mikä ei välttämättä ole yleistettävissä. Velkaantumisen ennalta ehkäisemisen ja toisaalta auttamiskeinojen kehittämiseksi on tärkeää saada kattavaa tietoa velkaantuneisuuden syistä ja vaikutuksista sekä yksilön että yhteiskunnan tasolla.

Backman-Grönqvist Minna
Takuusäätiö sr.